

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ГЕОГРАФІЯ. БІОЛОГІЯ)

Другого рівня вищої освіти (магістр)
за спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія)
Спеціалізація: Біологія
Галузь знань 01 Освіта
Освітня кваліфікація: Магістр освіти.
Професійна кваліфікація: Вчитель географії. Вчитель біології.

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
Голова вченої ради

(протокол № 1 від «31» вересня 2017 р.)

Освітня програма вводиться в дію з
_____ 2018 р.

Ректор УДПУ імені Павла Тичини

_____ О.І. Безлюдний
(наказ № 1762 від «31» вересня 2017 р.)

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою (спеціальність 014.07 Середня освіта (Географія)) у складі:

1. Браславська О. В., гарант програми
2. Запорожець Л. М.
3. Кравцова І. В.
4. Козинська І. П.
5. Максютів А. О.

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія)

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, природничо- географічний факультет, кафедра географії та методики її навчання
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр освіти Вчитель географії. Вчитель біології.
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма (магістр) за спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра одиничний, 90 кредитів ЕКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	наказ МОН №1415л від 10.06.2015
Цикл/рівень	FQ – ЕНЕА – перший цикл, QF-LLL – 7 рівень, НРК – 7 рівень.
Передумови	Наявність освітнього ступеня бакалавр
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Обов'язково 1 рік 4місяці
Інтернет – адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://pgf.udpu.org.ua/opp---

2. Цілі навчальної програми	
Забезпечити теоретичну та практичну підготовку висококваліфікованих кадрів, які б набули базових фахових знань для виконання професійних завдань та обов'язків прикладного характеру в галузі сучасної географічної науки, педагогіки та методики освіти, здатності до виробничої і педагогічної діяльності в умовах загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів; набуття академічної та професійної кваліфікації для викладання географії у вищій школі.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область(галузь знань, спеціальність, спеціалізація(за наявності))	<p>Обов'язкові дисципліни</p> <p>I. Цикл загальної підготовки – 30 кредитів</p> <p>1.1 Професійно-орієнтована гуманітарна підготовка – 11 кредитів</p> <p>1.2 Фундаментальна підготовка – 19 кредитів</p> <p>II. Цикл професійної підготовки – 22 кредити</p> <p>2.1 Психолого-педагогічна підготовка – 10 кредитів</p> <p>2.2 Науково-предметна підготовка – 12 кредити</p> <p>Дисципліни вільного вибору студента – 20 кредитів</p> <p>Блок 1 – 20 кредитів</p> <p>Блок 2 – 20 кредитів</p> <p>Практична підготовка – 9 кредитів</p> <p>Підготовка випускної кваліфікаційної роботи – 9 кредитів</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна (для магістра) програма Програма ґрунтується на загальновідомих наукових результатах із врахуванням сьогодишнього стану географії, орієнтує на актуальні спеціалізації, в рамках яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра: географічний супровід.

	Набуття методик навчання і виховання; вміль і навичок використання інструментів і обладнання необхідних в освітньому процесі для навчання географії у закладі середньої освіти.
Основний фокус освітньої програми	Способи організації практичної та теоретичної діяльності учасників освітнього процесу, зумовлені закономірностями та особливостями географічної науки та процесу навчання географії.
Особливості програми	Пройдення практики (педагогічної та виробничої); навчальних практик з географії; виконання робіт з блоку фізичної географії; суспільної географії; психолого-педагогічних дисциплін.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Сфера працевлаштування – заклади вищої школи. Професійні назви робіт: вчитель географії, вчитель біології
Подальше навчання	Продовження навчання на третьому рівні вищої освіти. Набуття кваліфікації за іншими предметними спеціалізаціями в системі післядипломної освіти. Допуск до професії – наявність академічної і професійної кваліфікації, підтверджена документом про вищу освіту.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Підходи до викладання та навчання передбачають комбінацію лекцій, лабораторних, практичних та семінарських занять, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань, самостійна робота студентів.
Оцінювання	Система оцінювання: екзамени, заліки, захист випускної кваліфікаційної роботи. Атестація здійснюється у формі захисту випускної кваліфікаційної роботи. Вимоги до кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота за спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія) може виконуватися здобувачем ступеня магістр та захищатися перед екзаменаційною комісією. Кваліфікаційна робота здобувача освітнього ступеня магістр має бути результатом самостійного наукового дослідження з експериментальною складовою. Кваліфікаційна робота оприлюднюється на сайті підрозділу ВНЗ (у відкритому доступі), після перевірки на плагіат.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності предметної області географічної науки або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та антропогенних об'єктів та процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних та за умовами недостатності інформації.
Загальні компетентності(ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями впродовж життя. 2. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності. 3. Здатність до системного мислення, аналізу та синтезу з метою виявлення професійних проблем та розробки способів їх розв'язання. 4. Здатність проводити дослідження на сучасному рівні. 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 8. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). 10. Здатність розробляти та управляти проектами. 11. Здатність до самоаналізу, самооцінки, самокритичності, самореалізації та самовдосконалення.

	<p>12. Здатність працювати в команді й вміння виявляти міжособистісну взаємодію.</p> <p>13. Навички здійснення безпечної діяльності.</p> <p>14. Здатність соціально, відповідально та свідомо мотивувати людей, рухатися до спільної мети.</p> <p>15. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності, усвідомлення гендерних проблем.</p> <p>16. Здатність спілкуватися і діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>17. Здатність реалізовувати стратегію сталого розвитку щодо екологізації суспільної свідомості та економіки з метою збалансованого соціально-економічного та екологічного розвитку суспільства.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>1. Знання сучасних теоретико-методологічних основ географії.</p> <p>2. Знання історії розвитку і новітніх досягнень географії, її методологічних основ і методів наукового дослідження.</p> <p>3. Знання фундаментальних ідей географічної науки, концепції, законів і закономірностей розвитку науково-географічних явищ.</p> <p>4. Розуміння місця географії в системі наукових знань і її значення; пізнання основ історії географії і основних напрямів сучасного розвитку географічної науки.</p> <p>5. Знання теорій, категорій і понять про сутність, принципи, зміст, форми і методи навчання географії, досвіду викладання географії і педагогічної практики.</p> <p>6. Уміння застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності.</p> <p>7. Уміння застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості навчально-виховного процесу в середніх загальноосвітніх закладах.</p> <p>8. Уміння застосовувати сучасні методики діагностування досягнень учнів, здійснювати педагогічних супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.</p> <p>9. Дотримання етичних норм у комунікації з колегами, учнями й вихованцями та їхніми батьками.</p> <p>10. Уміння організовувати комунікацію учнів і вихованців.</p> <p>11. Уміння обдуманно обирати шляхи вирішення непередбачуваних проблем у професійній діяльності.</p> <p>12. Відповідальність за забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.</p> <p>13. Уміння створювати позитивний психологічний мікроклімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту.</p> <p>14. Комунікація зі спільнотами – на місцевому, регіональному, національному, європейському та глобальному рівнях – для розвитку відповідних професійних знань і вмінь, осмислення практик та контекстів.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання</p>	
	<p>1. Знає історію розвитку географії в Україні.</p> <p>2. Знає фізико-хімічні процеси, що відбуваються в ландшафтних комплексах та методику їх вивчення.</p> <p>3. Знає методологію виконання досліджень рівнів соціально-економічного розвитку регіонів та якості життя населення. Принципи, критерії та схеми регіоналізації та адміністративно-територіального устрою. Сучасний стан, проблеми, а також перспективи розвитку регіонів різних рангів у розрізі природно-ресурсного, демографічного та виробничого потенціалів. Основні регіональні проблеми, ймовірні шляхи їх ефективного вирішення та перспективи регіонального розвитку.</p>

4. Знає просторові основи організації політики певного суспільства. Основні класифікації державних кордонів. Сучасну політичну карту світу. Групування та типологію країн за якісними та кількісними показниками. Суверенні держави та найважливіші міжнародні організації. Основи електоральної географії. Місце України в сучасному геополітичному просторі.
5. Знає природно-географічні основи туристичної діяльності. Сучасні тенденції розвитку вітчизняного та міжнародного туризму. Класифікацію видів міжнародного туризму. Географію світових і вітчизняних потоків. Номенклатуру туристичних ресурсів. Туристично-ресурсний потенціал у розрізі регіонів України, особливості розміщення туристичної інфраструктури, туристичні ринки, види туристичних послуг та критерії формування туристичних ресурсів, законодавчі і нормативно-правові основи функціонування міжнародного туризму.
6. Володіє культурою мислення, здатний до узагальнення, аналізу і синтезу в професійній діяльності.
7. Здатний критично використовувати світоглядні теорії при розв'язанні соціальних і професійних завдань.
8. Здатний реалізовувати державний стандарт і навчальні програми з географії.
9. Уміє проводити заняття різних типів, обирати та застосовувати методи і методичні прийоми, різні форми та засоби навчання.
10. Уміє виконувати аналіз економічного розвитку регіонів за сукупністю показників та порівняльного аналізу господарських функцій регіонів за їх основними економічними показниками.
11. Уміє виявляти закономірності просторової диференціації натуральних і антропогенних ландшафтних комплексів, фонові геохімічні функції природних компонентів; виконувати оцінку геохімічних і геофізичних властивостей ландшафтних комплексів різних таксономічних рівнів.
12. Уміє здійснювати порівняльний аналіз особливостей формування і морфології державної території країн різних регіонів: категорію і властивості геополітичного положення та його оцінку щодо України та інших країн.
13. Уміє визначати місце туристичної галузі в світовій економіці, її вплив на національну економіку і взаємозв'язок з іншими галузями; розробляти туристично-географічні маршрути, здійснювати аналітичні узагальнення і прогнозні оцінки щодо різних аспектів туристичної діяльності.
14. Уміє здійснювати оцінку стану навколишнього середовища міст; складати плани відповідних заходів відновлення та поліпшення природних і антропогенних систем у містах світу та України.
15. Володіє основами професійної культури, здатний до підготовки та редагування текстів професійного змісту державною мовою.
16. Має навички знаходження, обробки та аналізу інформації з різних джерел, передусім, за допомогою цифрових технологій.
17. Готовий використовувати методи фізичного самовиховання (рухових дій) для підвищення адаптаційних резервів організму і зміцнення власного здоров'я.
18. Уміє застосовувати методичні підходи і сучасні технології навчання географії з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей студентів.
19. Володіє іноземною мовою на рівні, необхідному для роботи з науково-методичною літературою.
20. Здатний забезпечувати охорону життя і здоров'я студентів у навчально-виховному процесі та позаурочної діяльності.
21. Здатний нести відповідальність за результати своєї професійної

	<p>діяльності.</p> <p>22. Здатний застосовувати сучасні методики і технології, в тому числі інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу у вищій школі.</p> <p>23. Здатний застосовувати методи діагностування досягнень студентів, здійснювати педагогічних супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення студентів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.</p> <p>24. Здатний з дотриманням етичних норм формувати комунікаційну стратегію зі всіма учасниками освітнього процесу.</p> <p>25. Організовує співпрацю студентів та ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).</p> <p>26. Здатний розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.</p> <p>27. Здатний виявляти психологічні особливості засвоєння студентами навчальної інформації, психологічні особливості становлення характеру студентів, розвитку їх здібностей з метою діагностики, прогнозування ефективності та корекції педагогічного процесу</p> <p>28. Здатний вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції.</p> <p>29. Здатний аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.</p> <p>30. Здатний створювати рівноправне і справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх студентів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Процес навчання забезпечують провідні фахівці кафедр, в складі 5 докторів наук, 19 кандидатів наук, 5 викладачів.
Матеріально-технічне забезпечення	– Наявна матеріально-технічна база, що забезпечує проведення всіх видів лабораторної, практичної, дисциплінарної та міждисциплінарної підготовки та науково - дослідної роботи студентів. Обладнаний комп'ютерний клас. Створені «Наукова геологічна лабораторія» та «Геолого-географічний музей Євразії».
Інформаційне навчально-методичне забезпечення	та – Навчальний процес забезпечений навчально – методичними комплексами, підручниками та посібниками. Навчальні курси розміщені в системі дистанційного навчання Moodle. Наукові роботи завантажені в інституційний репозитарій.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Заключені договори: <ul style="list-style-type: none"> - з Інститутом геологічних наук НАН України (м. Київ) (для проходження виробничої практики); - з ЗОШ № 1 с. Колочава (Міжгірський район, Закарпатська обл.) для проведення практик студентів та надання методичної допомоги майбутнім вчителям; - з Службою у справах дітей Уманської міської ради (для проведення практик студентів) з Уманським місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги (для проведення практик студентів). Військова кафедра
Міжнародна кредитна мобільність	Реалізуються програми подвійного диплома: <ul style="list-style-type: none"> Університет в м. Порту(Португалія) Тракійський університет в м. Стара Загора(Болгарія) Державна вища школа професійної освіти ім. Іполіта Цегельського в м.

	Гнезно(Польща) Поморська академія в м. Слупську (Польща) Державна вища професійна школа імені Я.А. Коменського в м. Лешно (Польща) Академія імені Яна Длугоша в м. Ченстохові (Польща) Інститут європейської культури Познанського університету імені Адама Міцкевича в м. Гнезно (Польща) Державна вища школа професійної освіти в м. Хелмі (Польща)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Передбачена можливість навчання іноземних студентів, додати особливості. +++++

2.Перелік компонент освітньо – професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

2.1 Перелік компонент ОП

3 Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
I	Цикл загальної підготовки		
1.1	Гуманітарна підготовка	11	
ГП1.1.01	Філософія та соціологія освіти	3	екзамен
ГП1.1.02	Ділова іноземна мова	5	екзамен
ГП1.1.03	Академічна риторика	3	залік
1.2	Фундаментальна підготовка	19	
ФП1.2.01	Географія глобалізаційних процесів	3	залік
ФП1.2.02	Геофізика і геохімія ландшафтів	3	залік
ФП1.2.03	Регіональний геолого-геоморфологічний аналіз	3	залік
ФП1.2.04	Міжнародний туризм та туристичні ресурси України	4	екзамен
ФП1.2.05	Політична географія	3	екзамен
ФП1.2.06	Основи палеогеографії	3	залік
II	Цикл професійної підготовки		

2.1	Психолого-педагогічна підготовка	10	
ППП2.1.0 1	Педагогіка профільної школи	3	екзамен
ППП2.1.0 2	Психологія спілкування	3	залік
ППП2.1.0 3	Креативні технології навчання	3	залік
ППП2.1.0 4	Методика навчання географії у профільній школі	4	екзамен
2.2	Науково-предметна підготовка	12	
НПП2.2.0 1	Цивільний захист та охорона праці в галузі	3	залік
НПП2.2.0 2	Геоелектроніка	3	екзамен
НПП2.2.0 3	Історія географії	3	екзамен
НПП2.2.0 4	Проблеми соціально-економічного розвитку регіонів України	3	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент			52
III	Дисципліни вільного вибору студента	20	
3.1	Блок 1	20	
ВВС3.1.0 1	Орнітологія	4	залік
ВВС3.1.0 2	Методика навчання біології у профільній школі	4	екзамен
ВВС3.1.0 3	Біологічні аспекти взаємодії живих організмів	4	залік
ВВС3.1.0 4	Генетика людини	4	залік
ВВС3.1.0 5	Алелопатія	4	залік
3.2	Блок 2		
ВВС3.2.0 1	Фізіологія стійкості рослин	4	залік
ВВС3.2.0 2	Історія розвитку біологічної науки в Україні	4	екзамен
ВВС3.2.0 3	Фітоценологія	4	залік
ВВС3.2.0 4	Біологічні аспекти взаємодії живих організмів	4	залік
ВВС3.2.0 5	Молекулярна біологія	4	залік

IV	Практична підготовка	9	
ПП4.01	Виробнича практика	9	екзамен
V	Атестація	9	
Загальний обсяг вибірових компонент:			38
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			90

2.2 Структурно – логічна схема ОП

Семестр	Види навчальної діяльності	Код дисципліни
I 26 годин на тиждень	Гуманітарна підготовка	ГП1.1.01 (2 г/т), ГП1.03 (1 г/т)
	Фундаментальна підготовка	ФП1.2.01 (2 г/т), ФП1.2.05 (2 г/т), ФП1.2.06 (2 г/т)
	Психолого-педагогічна підготовка	ППП2.1.02 (1 г/т)
	Науково-предметна підготовка	НПП2.2.03 (2 г/т)
	Дисципліни вільного вибору студента	ВВС3.1.01 (1 г/т), ВВС3.2.01 (1 г/т)
	Практична підготовка	
II 26 годин на тиждень	Гуманітарна підготовка	ГП1.1.02 (10 г/т)
	Фундаментальна підготовка	ФП1.2.03 (2 г/т)
	Психолого-педагогічна підготовка	ППП2.1.01 (1 г/т)
	Науково-предметна підготовка	НПП2.2.01 (1 г/т), НПП2.2.02 (2 г/т), НПП2.2.04 (2 г/т)
	Дисципліни вільного вибору студента	ВВС3.1.05 (2 г/т), ВВС3.2.05 (2 г/т)
	Практична підготовка	ПП4.01
III 22 годин на тиждень	Гуманітарна підготовка	
	Фундаментальна підготовка	ФП1.2.02 (2 г/т), ФП1.2.04 (3 г/т)
	Психолого-педагогічна підготовка	ППП2.1.03 (1 г/т)
	Науково-предметна підготовка	
	Дисципліни вільного вибору студента	ВВС3.1.02 (2 г/т), ВВС3.1.03 (2 г/т), ВВС3.1.04 (2 г/т), ВВС3.2.02 (2 г/т), ВВС3.2.03 (2 г/т), ВВС3.2.04 (2 г/т)
	Практична підготовка	

3.Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми за освітньою кваліфікацією магістр освіти проводиться у формі захисту випускної кваліфікаційної роботи та завершується видачею документу державного зразка про присудження їм ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Вчитель географії. Вчитель біології.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Вимоги до кваліфікаційної роботи:

- має передбачати розв'язання теоретичної або практичної задачі із застосуванням фундаментальних положень і методів системного аналізу, характеризуватися комплексністю умов;
- має містити аналіз сучасного стану вирішуваної задачі, робочу гіпотезу;
- має містити описання застосованих методів та одержаних результатів;
- має містити аналіз і теоретичне обґрунтування результатів дослідження;
- має бути написана у науковому стилі, українською мовою;
- має містити узагальнюючі висновки та практичні рекомендації;
- має бути перевірена на плагіат.

Структурно-логічна схема

Додаток 1

